

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/7/2021
Identifikačné číslo spisu:	9520100315
Dátum vydania rozhodnutia:	12.07.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:9520100315.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Martina Piovarsyho, JUDr. Petra Štífta a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného Mgr. C. T. a spol., pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 233 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. júla 2021 v Bratislave námietku zaujatosti obvineného Mgr. C. T., a takto

rozhodol:

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. z dôvodov podľa § 31 Tr. por. člen senátu JUDr. Peter Štíft nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 7/2021.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sa na základe dovolania ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu najvyššieho súdu zo 7. januára 2021, sp. zn. 4 Tost 53/2020, ktorým bolo zrušené uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 4. decembra 2020, sp. zn. 7Tp/5/2020 o vzatí obvinených Mgr. C. T. a PaedDr. N. K. do väzby, vedie pod sp. zn. 2 TdoV 7/2021 dovolacie konanie.

Najvyššiemu súdu bola 6. júla 2021 doručená námietka zaujatosti obvineného, ktorý po oznámení zloženia dovolacieho senátu namietol člena senátu JUDr. Petra Štífta pre jeho pomer k 1/ veci, 2/ obvinenému a 3/ obhajcovi obvineného.

Ad 1/ Pomer k veci obvinený vzhliadol v skutočnosti, že asistent senátu 5T (Mgr. F. T.), ktorého je JUDr. Peter Štíft členom, pracoval pre advokátsku kanceláriu Š. & D. s. r. o., kde sa v rámci projektu „kauza I.“ oboznámil s diskretnými informáciami, a to aj o obvinenom. Vzhľadom na podporu argumentácie kolúznei väzby použitými právnymi prostriedkami v „kauze I.“, ako i viac než profesionálny vzťah asistenta k sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi a prostredníctvom neho aj k JUDr. Petrovi Štíftovi, je z dôvodu zachovania tzv. teórie zdania potrebné člena senátu JUDr. Petra Štífta z rozhodovania o dovolaní vylúčiť.

Ad 2/ K pomeru člena senátu k obvinenému poukázal na pochybnosti, za akých vykonal odbornú justičnú skúšku vtedajší vedúci úradu ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) JUDr. Daniel Lipšic a skupina zamestnancov ministerstva, vrátane JUDr. Petra Štífta, ktorý v danom čase pracoval ako riaditeľ odboru trestnej legislatívy a prevencie kriminality (pozícia spadajúca pod vedúceho úradu ministerstva). Napriek tomu, že dotknuté osoby neabsolvovali prípravnú službu justičného čakateľa, vedúci úradu ministerstva im zloženie skúšky umožnil. Oprávnenosť výkonu spochybnil taktiež Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky a Súdna rada Slovenskej republiky na zasadnutí konanom 24. novembra 2013 [na zasadnutí konanom v roku 2014 už Súdna rada Slovenskej republiky (podľa obvineného správne) túto tému neotvárala a umožnila JUDr. Petrovi Štíftovi dočasné preloženie na súd vyššieho stupňa]. Následne JUDr. Daniel Lipšic na tlačovej konferencii konanej 30. novembra 2014 obvinil obvineného Mgr. C. T. z negatívnych aktivít voči nemu a poškodzovania jeho povesti prostredníctvom článkov týkajúcich sa predmetných justičných skúšok, zverejnených na už zaniknutom portáli www.lipsic.net, pričom ich prezentoval ako akt pomsty za aktivity JUDr. Daniela Lipšica s vyšetrovaním „kauzy I.“. Obvinený tieto tvrdenia poprel. Napriek tomu ich JUDr. Peter Štíft mohol, s ohľadom na umožnenie vykonania odbornej justičnej skúšky vedúcim úradu ako nadriadenou osobou, považovať za pravdivé a mohol si tento dojem a prípadný negatívny postoj voči obvinenému preniesť do súčasnosti.

Ad 3/ Člen senátu JUDr. Peter Štíft bol ročníkovým spolužiakom s obhajcom obvineného Mgr. Martinom Škublom, pričom boli zaradení do rovnakého krúžku. I keď táto skutočnosť sama o sebe nie je podľa obvineného dôvodom na podanie námietky (totožne ani samotný pomer vecí uvedený v bode 1/), v súhrne s bodmi 1/ a 2/ sa umocnila potreba vylúčenia JUDr. Petra Štífta aj na základe tohto faktu. Svoju argumentáciu k jednotlivým bodom podporil rozsiahlymi prílohami.

V ďalšej časti obvinený upriamil pozornosť na rôzne rozhodnutia najvyššieho súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) upravujúce spôsob hodnotenia nezáujatosti sudcu (s prihliadnutím na objektívnu nestrannosť).

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol vylúčiť JUDr. Petra Štífta z úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci.

V ten istý deň (6. júla 2021) bola najvyššiemu súdu doručená taktiež námietka zaujatosti voči členovi dovolacieho senátu JUDr. Jurajovi Klimentovi. Obvinený argumentoval vzťahom k asistentovi Mgr. F. T., k dozorovému prokurátorovi JUDr. Ondrejovi Repovi, verejnými vyjadreniami JUDr. Juraja Klimenta k pôvodnému dozorovému prokurátorovi JUDr. Dušanovi Kováčikovi a k iným trestným konaniam. Nakoľko námietke zaujatosti predchádzalo oznámenie JUDr. Juraja Klimenta o dôvodoch vylúčenia pre jeho príbuzenský pomer k prokurátorovi JUDr. Ondrejovi Repovi, o ktorej rozhodoval najvyšší súd v inom zložení senátu a pod inou spisovou značkou (bližšie k tomu bude uvedené nižšie), najvyšší súd v tejto časti podrobne nerozpisoval jednotlivé dôvody námietky zaujatosti vznesenej obvineným.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Tr. por. sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 4 Tr. por. z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý

sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa článku XVI ods. 5 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 v znení opatrení č. 1 - 14 (ďalej len „rozvrh práce“) ak došlo k vylúčeniu predsedu alebo sudcu päťčlenného senátu alebo ak je päťčlenný senát neúplný z iných dôvodov (čl. X ods. 1 veta prvá a 9 rozvrhu práce), zastupuje ho náhradný predseda senátu alebo sudca zaradený do toho istého senátu, a to v zostupnom poradí uvedenom v osobitnej časti rozvrhu práce v znení účinnom v čase pridelenia veci; ak došlo k vylúčeniu riadiaceho predsedu senátu päťčlenného senátu alebo sa tento nemôže zúčastniť na rozhodovaní z iných dôvodov, plní jeho úlohy v danej veci ďalší predseda tohto senátu, a to v zostupnom poradí uvedenom v osobitnej časti rozvrhu práce. Pokiaľ takéto zastúpenie nie je možné, postupuje sa primerane podľa odseku 4.

Podľa článku XVI ods. 4 veta prvá, druhá rozvrhu práce ak došlo k vylúčeniu riadiaceho predsedu senátu, predsedu alebo sudcu trojčlenného senátu trestnoprávneho kolégia alebo ak je takýto senát neúplný z iných dôvodov (čl. X ods. 1 veta prvá a ods. 9 rozvrhu práce), zastupuje ho riadiaci predseda, predseda alebo sudca zastupujúceho senátu (čl. X ods. 5 rozvrhu práce) podľa pravidla určeného v osobitnej časti rozvrhu práce týkajúcej sa trestnoprávneho kolégia. Pokiaľ takéto zastúpenie nie je možné, zastupuje ho ďalší predseda alebo sudca zastupujúceho senátu, a to v zostupnom poradí uvedenom v osobitnej časti rozvrhu práce, pričom predsedu senátu alebo sudcu uvedeného na najnižšom mieste zastupuje riadiaci predseda senátu; to platí aj v prípade, ak majú byť zastúpení dvaja členovia zastupovaného senátu.

Podľa čl. X ods. 5 veta prvá rozvrhu práce ak v osobitnej časti nie je ustanovené inak, zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom (napríklad pre senát 2 je zastupujúcim senátom senát 3); senát s najvyšším poradovým číslom zastupuje senát s najnižším poradovým číslom.

Pred samotným rozhodovaním o námietke je nutné ozrejmiť zloženie senátu. Do senátu 2 TdoV sú

rozvrhom práce zaradení stáli členovia senátu - JUDr. Peter Hatala, JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Jana Serbová, JUDr. Pavol Farkaš, JUDr. Alena Šišková a náhradní členovia senátu - JUDr. Martin Piovartsy a JUDr. Peter Štíft. Členovia senátu JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Alena Šišková rozhodovali o sťažnosti obvineného proti jeho vzatiu do väzby, t. j. ako súd nižšieho stupňa, voči ktorého rozhodnutiu dovolanie smeruje, preto sú v zmysle ustanovenia § 31 ods. 4 Trestného poriadku vylúčení zo zákona. Člen senátu JUDr. Juraj Kliment bol z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci vylúčený uznesením zo 7. júla 2021, sp. zn. 3 Ndt 23/2021 (na základe ním oznámenej zaujatosti). Nakoľko do senátu 2 TdoV nie je zaradený ďalší sudca, ktorý by prípadne mohol vylúčeného člena senátu nahradiť, uplatňuje sa určenie zastupujúceho sudcu upravené v osobitnej časti rozvrhu práce [určenie náhradného sudcu zo zastupujúceho senátu 1 TdoV podľa poradového čísla registra, v ktorom je vec zapísaná (čl. XVI ods. 4 veta prvá rozvrhu práce)]. Dovolanie obvineného a následná námietka zaujatosti je vedená pod poradovým číslom 7 (2 TdoV 7/2021), čomu zodpovedá zastupovanie sudcom uvedeným na 7. mieste v osobitnej časti rozvrhu práce. Siedmou v poradí v senáte 1 TdoV je JUDr. Martina Zeleňáková, ktorá sa však zúčastnila rozhodovania na súde nižšieho stupňa pod sp. zn. 4 Tost 53/2020 (dokonca ako sudkyňa spravodajkyňa), preto je z konania taktiež vylúčená zo zákona. Sudcu na najnižšom mieste (7. miesto) zastupuje riadiaci predseda senátu (čl. XVI ods. 4 veta druhá rozvrhu práce), ktorým je v zastupujúcom senáte 1 TdoV JUDr. František Mozner. Namiesto člena senátu JUDr. Juraja Klimenta bol preto do senátu zaradený JUDr. František Mozner.

Po preskúmaní námietky najvyšší súd konštatuje, že nevzhliadol dôvody nekonať v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Tr. por. v celom rozsahu, avšak následne zistil, že ani čiastočne nie sú naplnené dôvody na vylúčenie člena senátu JUDr. Petra Štífta.

Na úvod je potrebné uviesť, že jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada zákonného trestného procesu, ktorá vyjadruje požiadavku spravodlivého prejednávania veci nezávislým a nestranným súdom.

Právu na nestranný súd (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru) zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby postupovali nezaujato a neutrálne, bez nadŕžania a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje stranám konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ má právomoc o nich rozhodnúť (II. ÚS 71/97, III. ÚS 24/05). Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania pre zaujatosť.

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní, ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere.

V prípade subjektívneho hľadiska sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko, rozsudok ESĽP z 1. októbra 1982). Nie je však možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti. Zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o nestrannosti sudcu prejednávajúceho vec (III. ÚS 16/00).

Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností a spočíva v posúdení, či nezávisle od osobného správania sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti. Pri posudzovaní objektívnej nestrannosti platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (Delcourt v. Belgicko, rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970). Má byť vylúčený každý sudca, u ktorého sa možno oprávnene obávať, že mu chýba nestrannosť. Ide o dôveru, ktorú musia mať súdy pri stranách v demokratickej

spoločnosti (Padovani v. Taliansko, rozsudok ESĽP z 26. februára 1993).

Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či dôvod obavy je objektívny. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar v. Spojené kráľovstvo, rozsudok ESĽP z 10. júna 1996). Relevantná obava z nedostatku nestrannosti sudcu sa musí zakladať na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Tzv. objektívna nestrannosť sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám konania, k ich právnym zástupcom, k svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v tom zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 24/05).

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že zákonného sudcu možno vylúčiť z vykonávania úkonov v trestnom konaní len z taxatívne vymedzených dôvodov spôsobilých vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti, a to pre jeho pomer k prejednávanej veci; k osobám, ktorých sa úkon priamo týka; k ich zástupcom alebo k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom k prejednávanej veci pritom treba rozumieť určitú zainteresovanosť vo veci procesne činného orgánu trestného konania na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu (alebo iného procesne činného orgánu - vyšetrovateľ, prokurátor) pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže spočívať napríklad v tom, že vo veci procesne činný orgán, resp. jeho príbuzní, rodinní príslušníci, osoby jemu blízke a podobne, boli činom poškodení, eventuálne procesne činný orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomerom procesne činného orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie jeho vzťah k niektorej z osôb tam uvedených, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere procesne činného orgánu k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

„...Uvedené z pohľadu § 32 ods. 6 veta za bodkočiarkou Trestného poriadku znamená, že procesne účinnou, t. j. spôsobilou vyvolať konanie, bude len taká námietka zaujatosti, ktorá je založená na skutočnostiach týkajúcich sa vzťahu sudcu k prejednávanej veci, teda k veci, z ktorej má byť vylúčený, alebo ku konkrétnym osobám, ktoré v nej vystupujú. Procesne úspešnou bude takáto námietka potom vtedy, ak v nej uvedené skutočnosti, posudzujúc ich zo subjektívneho i objektívneho hľadiska, preukážu taký pomer sudcu k prejednávanej veci alebo k už uvedeným osobám, ktorý vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Inak povedané, subjektívny a objektívny test nezaujatosti sudcu sa uplatní (aktivuje) iba pri posudzovaní dôvodov vylúčenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci a v nich vystupujúcich osôb.“ (uznesenie najvyššieho súdu z 5. januára 2021, sp. zn. 1 TdoVS 3/2020).

To znamená, že vzbudiť pochybnosť o nezaujatosti by mohol iba pomer člena senátu JUDr. Petra Štífta k prejednávanej veci alebo k osobám vymenovaným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku v dôsledku ich pozitívneho alebo negatívneho vzťahu, ktorý by mohol ovplyvniť rozhodnutie vo veci a tým aj zasiahnuť do postavenia a práv obvinených.

Zo subjektívneho hľadiska sa člen senátu JUDr. Peter Štíft necítil byť zaujatý, o čom svedčí jeho vyjadrenie k jednotlivým dôvodom námietky:

„Ohľadom pomeru k veci - Mgr. F. T. je podľa aktuálneho Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2021 zaradený medzi asistentami sudcu súdneho oddelenia 5T, kde som zaradený ako člen senátu s tým, že vykonáva odborné práce spravidla podľa pokynov predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta. Poukazujem, že Mgr. T., s ktorým mám pracovno-kolegiálny vzťah viažuci sa na skutočnosť, že pôsobí ako asistent v senáte, ktorého som členom, nie je podľa rozvrhu práce zaradený do žiadneho zo súdnych oddelení - päťčlenných senátov 2TdoV, 2TdoV-S ani 1TdoV, 1TdoV-S. Pokiaľ aj v minulosti pôsobil Mgr. T. v advokátskej kancelárii Š. & D. s. r. o. ako zamestnanec či koncipient, podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov má povinnosť zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v tejto súvislosti a o tom, že ju skutočne aj dodrží, vzhľadom na jeho odbornosť a profesionalitu, nemám dôvod pochybovať, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že o tomto jeho predošlom profesijnom pôsobení v advokátskej kancelárii som sa dozvedel až z písomného podania obvineného Mgr. T..

Ohľadom pomeru k obvinenému - nemám žiadny pozitívny ani negatívny vzťah k obvinenému Mgr. C. T., neviem o žiadnych aktivitách, na ktorých by sa mal tento nejakým spôsobom podieľať ohľadom vykonania odbornej justičnej skúšky mojou osobou či inými osobami. Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti poukazuje na vyjadrenia JUDr. Daniela Lipšica, tak k nemu uvádzam, že hoci sme študovali na tej istej vysokej škole v rovnakom období, nikdy som s ním neprišiel v tom čase do žiadneho bližšieho kontaktu a v podstate sa reálne poznáme až od doby môjho pôsobenia na Ministerstve spravodlivosti SR, kde som bol riaditeľom odboru trestnej legislatívy a prevencie kriminality od júla 1999 do apríla 2004 a následne na stáži ako sudca do konca septembra 2005, pričom naše vzťahy vyplývali z výkonu pracovnej činnosti a išlo výlučne o vzťah charakteru pracovno-kolegiálneho, ktorý tento rámec neprekročil (hoci si tykáme). To vyplýva aj z toho, že po mojom odchode z Ministerstva spravodlivosti SR som s JUDr. Lipšicom neudržiaval žiadny reálny kontakt a naše stretnutia boli náhodné, najmä pred pojednávacími miestnosťami v priestoroch súdov, kde som pôsobil a kde bol JUDr. Lipšic prítomný predpokladám ako advokát. Pre úplnosť uvádzam, že možnosť vykonania odbornej justičnej skúšky schvaľoval minister spravodlivosti SR, ktorým bol v tom čase JUDr. Ján Čarnogurský, nie JUDr. Lipšic, ktorý bol vedúcim úradu Ministerstva spravodlivosti SR. Splnenie podmienok pre jej vykonanie posudzovala daná skúšobná komisia a následne po jej vykonaní v prípade mojej osoby aj orgány verejnej moci na to určené Ústavou SR a zákonom pred vymenovaním do funkcie sudcu, a to Súdna rada SR a prezident SR. Neviem o tom, že by zákon upravoval v tomto smere akúkoľvek právomoc či pôsobnosť pre Ústavnoprávny výbor Národnej rady SR. Z uvedeného vyplýva, že považujem za subjektívnu, reálne nepodloženú konštrukciu obvineného, že by mali nejakým spôsobom názory JUDr. Daniela Lipšica týkajúce sa obvineného Mgr. C. T. vytvárať u mňa prípadný negatívny postoj voči tomuto obvinenému.

Ohľadom pomeru k obhajcovi - to, že bol Mgr. Martin Škubla mojim ročníkovým spolužiakom z vysokej školy je fakt tak, ako boli desiatky ďalších osôb, avšak nemal som s ním žiadny vzťah ani na vysokej škole ani po nej, dokonca si nepamätám na jeho osobu, že by som sa s ním mimo vyučovania počas vysokej školy alebo neskôr niekde konkrétne vôbec stretol, resp. že by som bol s ním v nejakom bližšom kontakte.

Z uvedeného vyplýva, že neviem o žiadnych skutočnostiach, ktoré by zakladali pochybnosť o mojej nezaujatosti pre pomer k veci, obvinenému, obhajcovi a iným osobám či orgánom podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku a subjektívne sa žiadnym spôsobom necítim byť zaujatý. Podľa môjho názoru podaná námietka zaujatosti ani objektívne neobsahuje relevantné dôvody pre vyslovenie mojej zaujatosti v tejto trestnej veci, čo však musí posúdiť senát.“

Pokiaľ ide o objektívny prístup, ten vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale

musí sa i zdať, že je vykonávaná (tzv. teória zdania). Cieľom je teda preveriť, či existujú konkrétne, preukázateľné a závažné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Avšak „...ak chce obvinený dosiahnuť vylúčenie zákonného sudcu, musí tak urobiť v prvom rade procesne účinným spôsobom a zároveň procesne úspešným spôsobom. Z toho nevyplyva, že je povinný preukázať zaujatosť sudcu, stačí ak preukáže existenciu takého pomeru k prejednávanej veci a k osobám na nej zúčastneným, ktoré sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu.“ (uznesenie najvyššieho súdu z 5. januára 2021, sp. zn. 1 TdoVS 3/2020).

Obvinený založil námietku na troch okruhoch (pomer k prejednávanej veci, k obvinenému a k obhajcovi obvineného). Ako bude rozpísané v ďalšej časti, v prípade námietok pod bodmi 1/ a 2/ však absentuje preukázanie existencie pomeru. I keď formálne obvinený uviedol dôvody podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, materiálne smerujú voči iným osobám ako členovi senátu JUDr. Petrovi Štiftovi, resp. vôbec nemajú súvis s prejednávanou vecou. O takýchto námietkach sa v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 veta za bodkočiarkou Trestného poriadku nekoná. Jedinou spôsobilou námietkou je pomer k obhajcovi, ktorú ale obvinený spája s údajným pomerom k prejednávanej veci a k obvinenému, preto sa najvyšší súd zaoberal aj argumentáciou pod bodmi 1/ a 2/.

Ad 1/ Ako bolo uvedené vyššie, pomerom k prejednávanej veci sa rozumie určitá zainteresovanosť namietaného sudcu, resp. jeho blízkych osôb na veci. O takýto prípad nešlo a obvinený uvedené ani nenamietal. Zaujatosť vyvodzoval výlučne zo zaradenia bývalého koncipienta jeho obhajcu do senátu, v ktorom pôsobí aj JUDr. Peter Štift. Dotknutý asistent pritom primárne pracuje, resp. v rámci senátu užšie spolupracuje s iným členom senátu 5 T, JUDr. Jurajom Klimentom, ktorý bol z vykonávania úkonov v prejednávanej trestnej veci vylúčený. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že obvinený v podaní mylne uvádza, že dotknutý asistent 5 rokov radí pri písaní namietanému sudcovi. Ide o zrejmú zámenu osôb, keďže JUDr. Peter Štift je do senátu 5 T zaradený len niečo vyše 1 roka.

Zároveň aj z vyjadrenia člena senátu JUDr. Petra Štifta je zjavné, že o profesijnom pôsobení u obhajcu obvineného nemal vedomosť, pričom Mgr. F. T. dôsledne dodržiaval a stále dodržiava povinnosť zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa pri výkone svojej práce dozvedel. Pokiaľ ide o argumentáciu obvineného k vedomostiam dotknutého asistenta o právnych prostriedkoch uplatnených v rámci „kauza I.“, niektoré z nich vyplývajú priamo z predloženého spisového materiálu, preto ani z prípadného uvedenia takejto informácie (čo však vzhľadom na vyššie popísané nie je aktuálne) by nebolo možné vyvodiť zaujatosť namietaného člena senátu.

Nad rámec je ďalej potrebné poznamenať, že dotknutý asistent nie je zaradený do senátu 2 TdoV, ktorý v danej veci koná, a preto nie je dôvod, aby člen senátu JUDr. Peter Štift s ním predmetné dovolanie vôbec konzultoval.

Ad 2/ Negatívny pomer k svojej osobe obvinený vyvodzoval z pochybností o odbornej justičnej skúške JUDr. Daniela Lipšica (a tým pádom aj jeho podriadeného JUDr. Petra Štifta) a údajnej verejnej prezentácii obvineného k tejto téme. K samotnej oprávnenosti vykonania odbornej justičnej skúšky sa člen senátu JUDr. Peter Štift vyjadril v tom zmysle, že o možnosti pristúpenia k jej vykonaniu rozhodol vtedajší minister spravodlivosti JUDr. Ján Čarnogurský, nie JUDr. Daniel Lipšic, ako sa nesprávne domnieval obvinený. Súčasne je zjavné, že odborná justičná skúška člena senátu JUDr. Petra Štifta bola predmetom prieskumu na viacerých úrovniach, pričom JUDr. Peter Štift bol legitímne vymenovaný do funkcie sudcu vtedajším prezidentom, a to ešte v roku 2004. Ak aj pochybnosti o správnosti vykonania skúšky spôsobili členovi senátu JUDr. Petrovi Štiftovi nejaké nepríjemnosti (v súvislosti s jeho žiadosťou o preloženie na súd vyššieho stupňa), tieto nie je možné spájať s osobou obvineného. Obvinený nepodával v tejto súvislosti na člena senátu JUDr. Petra Štifta žiadne podnety, pričom sa dištancoval od spojenia svojho mena s dotknutou stránkou, na ktorej boli uverejnené články k danej téme.

V nadväznosti na argumentáciu obvineného, použitú v podaní k tomuto bodu, je nutné zdôrazniť, že prezentuje skôr zaujatosť JUDr. Daniela Lipšica k obvinenému a voči členovi senátu JUDr. Petrovi Štiftovi je zameraná iba okrajovo, a to cez prizmu údajného vzatia vyjadrení z tlačovej konferencie JUDr.

Daniela Lipšica z roku 2014 za pravdivé a prenesenia si negatívneho pocitu do súčasnosti. Takéto spojenie nebolo preukázané, navyše člen senátu JUDr. Peter Štíft poprel, že by mal vedomosť o akýchkoľvek aktivitách obvineného v súvislosti s odbornou justičnou skúškou (čo potvrdil aj sám obvinený), ktorú mu umožnil vykonať JUDr. Ján Čarnogurský, nie vedúci úradu ministerstva JUDr. Daniel Lipšic.

Ad 3/ Pokiaľ ide o vzťah člena senátu JUDr. Petra Štífta k obhajcovi obvineného Mgr. Martinovi Škublovi, iba samotný fakt, že boli ročníkovými spolužiakmi nezakladá dôvod vylúčenia. K tejto skutočnosti musí súčasne pristúpiť pozitívny alebo negatívny vzťah medzi danými osobami, ktorý by aj u nezávislého pozorovateľa mohol vzbudzovať pochybnosti o nezaujatosti člena senátu rozhodujúceho konkrétnu vec. Takýto vzťah najvyšší súd však nezistil, keďže člen senátu JUDr. Peter Štíft sa s obhajcom obvineného nestretáva (čo by evokovalo ich priateľský vzťah), ani sa k jeho osobe nevyjadruje negatívne (čo by naopak znamenalo nepriateľský vzťah). Ako bolo vysvetlené v iných častiach rozhodnutia, pomer k obhajcovi taktiež nemožno vyvodit' z namietaného vzťahu k asistentovi senátu 5T alebo k obvinenému.

Obvinený samostatným podaním namietal aj ďalšieho člena senátu 2 TdoV JUDr. Juraja Klimenta. O jeho vylúčení rozhodol najvyšší súd uznesením zo 7. júla 2021, sp. zn. 3 Ndt 23/2021. Z tohto dôvodu sa konanie o obvineným vznesenej námietke zaujatosti voči JUDr. Jurajovi Klimentovi (čiastočne z obdobných dôvodov, ktoré uvádzal vo svojom oznámení i člen senátu JUDr. Juraj Kliment) stalo bezpredmetným.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nevylúčil JUDr. Petra Štífta z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 TdoV 7/2021.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť v lehote 3 pracovných dní od oznámenia uznesenia prostredníctvom tunajšieho súdu.